

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8—
fél oldal 16.— nyolczad oldal ... 4—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A katolikus iskola védelme.

Ő főmagassága, Vaszary Kolos bíbornok hercegprímás f. évi XIII. számú körlevelében az Országos Kath. Magyar Iskolaegyesület szervezése és megalakulása tárgyában kiadott rendelete.

«Az Országos Kath. Magyar Iskolaegyesület elnöksége azzal a kéréssel fordult hozzám, engedjem meg, hogy főegyházmegyém minden egyes plebániája területén az Egyesület alapszabályainak 12. §-a értelmében csoportok alakulhassanak.

Tekintettel az Egyesület nemes és nagyfontosságú törekvésére, mely katolikus iskoláink főtartását célozza, készséggel megengedem, hogy a plebániák területén az Egyesület csoportjai szerveztethessenek és megalakulhassanak.

Miután pedig az Egyesület központi elnöksége — amelynek élén *Giesswein* Sándor dr. orsz. képviselő, győri kanonok és lovag *Ember* Károly tanítónőképző-intézeti igazgató áll — szerződéses viszonyba lépett a Gazdák Biztosító Szövetkezetével, amely szövetkezet a nála eszközölt biztosítások után tetemes jutalékot ajánlott föl az Iskolaegyesület céljaira: megengedem ezennel egyszersmind, hogy a főegyházmegye területén működő plebánosok és tanítók az Iskolaegyesület megbízásából biztosítási képviselőiséget magukra vállalhassanak.

Meg kell azonban jegyezni, hogy az egyházi, plebániái és iskolai épületek biztosítása továbbra is a főegyházmegyei biztosító alapul eszközendő. Ezen épületek tűzkár ellen másutt nem biztosíthatók.

Ami a jégkár elleni biztosítást, az életbiztosítást és egyéb magántulajdonokhoz tartozó épületek biztosítását illeti, a Gazdák Biztosító Szövetkezetének fölkarolását az Iskolaegyesület támogatása céljából kívánatosnak tartom.

Hogy a főegyházmegye területén a szóban forgó Magyar Kath. Iskolaegyesület egyházmegyei köre a legközelebbi időben szerveztessék és megalakíttassék, fölhivtam *Schiffer* Ferenc p. praelatus, prépost, kanonok, főtanfelügyelő urat, hogy a szervezés és alakulás iránt hatáskörében a szükséges lépéseket megtegye és eljárásának eredményéről a jövő 1909. év szeptember 1-ig jelentést tegyen.

Kiváló figyelemmel arra, hogy a Magyar Kath. Iskolaegyesület a kath. iskolák főtartása mellett a hívek együvértartozandóságát is nagyban fokozza és így munkásságával fölötte üdvös földadatot teljesít, az Egyesület működésére főpásztori áldásomat adom.»

Hódoló tisztelettel és hálás köszönettel köszöljük Ő főmagasságának a kath. magyar népoktatásügy történetében följegyzésre méltó magas rendelkezését. Mert akkor, amidőn látjuk, hogy iskoláink a kor követelményei által támasztott igényeket, anyagi eszközök hiányában, legtöbb esetben kielégíteni nem tudják és emiatt igen sok iskolafőtartó — bár fájó szívvel — de lemond a hitvallásos iskola főtartásáról, és amidőn látjuk azt, hogy a küzdelem iskoláink főtartása és fejlesztése körül hova-tovább több és több kath. iskola föláldozásával jár, csak örömmel üdvözölhetünk minden olyan eseményt, amely kath. iskoláink védelmét van hivatva biztosítani. A biztosítások ügyének fölkarolásában csak a protestánsok által már évtizedek óta használt forrását a jövedelemnek biztosítjuk a kath. iskolák számára is. Ez oly vállalkozás, ha ugyan annak nevezhető, amelynek minden lekipásztor, kath. tanító és világi katolikus azzal a nyugodt öntudattal siethet támogatására, hogy fáradságának legszebb jutalma kath. iskoláink erősödése és fejlődése leend. Hallják meg tehát a bitoros főpásztor rendelkezését mindazok, kik lelkesedni és cselekedni is tudnak és akarnak is a keresztény szellemű magyar nemzeti népoktatásért.

Visszapillantás

«A székesfehérvári egyházmegyei róm. kath. iskolák tanítóinak egyesülete» 25 éves működésére. (1883—1908.)

(Folytatás.)

Ha meg hozzáveszem az elősoroltakhoz a mindig tanulságos, sok tapasztalati igazságot és mely tudományt tartalmazó elnöki megnyitó-beszédeket és fölolvásokat, melyek hatalmas mozgatókként segítettek előbbre a tagok szellemi életét, ösztönözték fokozottabb munkásságra és egyöntetűbb eszékvésre: röviden bár, de eléggé megvilágítottam egyesületünknek 25 éves működését a szellemi, az erkölcsi részt illetően és áttérek szíves engedelmmel az anyagi dolgokra. Ezek között is sok megszívlelésre méltó dologt tartalmaz az egyesület története.

Igen fontos, a messze jövőbe kiható mozzanat van az egyesületnek az 1891. év június 25-én tartott közgyűléséről fölvevett jegyzőkönyvében megörökítve. *Erdmann* Rezső tagtárs ugyanis indítványt nyújtott be, hogy indítson mozgalmat az egyesület egy a megyei központban felállítandó «tápinizet» létesítésére, amelyben a tagoknak a középiskolákba járó fiú gyermekei mérsekelt díjazás mellett lakást, gondos felügyeletet és élelmezést kapnának. Mintául a váci e nemű intézetet ajánlotta.

A közgyűlés magáévé tette az indítványt és az ügy tanulmányozásával megbizta a közp. bizottságot.

A következő évi közgyűlés a bizottság jelentése után Huszár Károly egyházmegyei tanfelügyelő elnököt kérvén fel a vezetésre, egy hattagú választmányt küld ki kebeléből a tápinizet létesítésének megindítására, és határozatilag kimondja, hogy ez évtől kezdve az egyesület minden rendes tagja, a tagsági díjon felül évenként egy forintot fizet a tápinizetre. E választmány még azon év nyarán megindította a gyűjtést, felhívást küldve szét az egyházmegye minden községébe egyeseknek, testületeknek és intézeteknek.

A tápinizeti töke a f. évi május hó 25-én felülvizsgált pénztárosi jelentés szerint 13.08876 kor. A gyűjtések, illetve adakozások e célra egyre folynak.

Majd így végzi: Visszapillantásom végéhez közeledem. Látom magam előtt az 1883-iki alakuló gyűlést, és az eltelt időn végigsuhanva, szemlélem a most résztvevőket. A kedves fel-emelő kép kerete, a staffage, a dekoráció most is majdnem ugyanaz, mint volt 25 évvel ezelőtt. De az alakok változtak. Az akkor öszbecsavarodott kedves fejek nagyrésztben hiányzanak. Elmentek pihenni oda, ahol a nóta szerint már nem fáj semmi. Jó harcot harcoltak, bizonyára megkapták jutalmukat az igazságos örök Birótól. Nyugodjanak békeben, álmódjanak rólunk, utódaikról szépet és itt köztünk lebegő szellemeik segítsenek küzdelmünkben és harcunkban.

Az akkor hullámos barna és fekete fürtös fejek most majd mind letaroltak és deresek. Meglegyintette az őszi köd. Az erőteljű duzzadó tagok lankadoznak; fogy az életerő, közeledünk a véghez. Sokan közülünk már ott ölelkeznek a korábban elhalt jó öregeinkkel.

Ez a természet rendje: pusztít, hogy építsen. Új alakokat szemlélek itt köztünk tömegesen, teljes férfiúi erőben, és ami bennünket, maholnap kérdemülteket bizalommal, és ha szabad mondanom, büszkességgel tölt el: nem a mi régi kopott, rozsdás — igaz hogy jó acél! — fringiókkal, de a mai, modern, felvilágosodott kor sokkal tökéletesebb fegyverzetével felővezve. Azzal a jó reménységgel és bizalommal hagyjuk majd itt, ha kidőlünk mi is a sorból, ez utódokat, akik egyesületünknek a második 25 év leteltével a második, nagyobb oszlopot állítják fel a mesgyéjére: hogy az az oszlop sokkal diszesebb, sokkal monumentálisabb lesz a most felállítottnál.

Ezt azonban csak úgy érhetik el, ha nem tévesztik szem elől az örök időkig igaz közszájon forgó axiomaszerű közmondást:

«Segíts magadon, s az Isten is segít!»

Ügy legyen!

Dinnyés.

Házy Ferenc.

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Tanítói III. ötéves korpótlékoknak államsegéllyel fedezése körüli sürgős eljárás. Kivonat a besztecebányai egyházmegye f. é. X. körleveléből. Az 1893. évi október hó 1-e előtt már alkalmazásban volt községi és hitfelekezeti el. isk. tanítók részére ezidei október hóban esedékesekké váló III. ötéves fizetési pótlékoknak államsegéllyel fedezése tárgyában a nagymélt. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a következő körrendeletet boesátotta ki az összes törvényhatóságok közigazgatási bizottságaihoz: «A vallás- és közoktatásügyi minisztertől. Az összes vármegyei és városi közig. bizottságoknak. — 79.336/908. szám. — A községi és hitfelekezeti el. isk. tanítók és tanítónők szolgálati idejének az évtödös pótlék szempontjából való beszámíltatását illetően az 1907. évi XXVII. t.-c. 3. §-a az 1893. évi okt. hó 1-ét állapítja meg, mint kezdő időpontot s így a jelzett naptól megszakítás nélkül működő összes tanítók és tanítónők részére 1908. évi okt. 1-től a III. évtödös pótlék esedékessé válik. Mivel pedig súlyt helyeztek arra, hogy az érdekelt tanítók jogos ilmetményeiket úgy, amint azt az 1907. évi 27. t.-c. részökre biztosítja is — az esedékesség beálltával pontosan megkapják, — felhivom a bizottságot, szólítsa fel a törvényhatósága területén lévő összes iskolafenntartókat, hogy az igényjogosult tanítók III. évtödös korpótlékának kiszolgáltatásról haladéktalanul gondoskodjanak s pedig olyképp, hogy amennyiben erre saját anyagi forrásaikból fedezetel nem rendelkeznenek, a megfelelő államsegély engedélyezéséért folyamodjanak. Ezen korpótlék államsegély utalványozása körüli eljárás egyszerűsítése és gyorsítása, illetve a Bizottság megfelelő tájékoztatása céljából közlöm, hogy mindazon igényjogosult tanítókra (tanítónőkre) vonatkozólag, akik évtödös pótlék címen már élveznek államsegélyt, semmiféle okmány sem terjesztendő fel, hanem csupán az iskolászéknek az államsegélyt kérő folyamodéánya mutatandó be, amelyben az iskolászék részéről igazolandó azon körülmény, hogy az illető igényjogosult tanító (nő) a kérelmezés idején a kérdéses iskolánál működik. A kérvényeket a Bizottság

az 1907. évi XXVII. t.-c. vonatkozó szakaszainak szemeltartásával eszközölt tüzetes elbírálás után a mellékelt kimutatás felhasználásával adóhivatalok szerint csoportosítsa és a kimutatás egyes rovatainak pontos kitöltése mellett az esedékes korpótlékok utalványozása végett legkésőbb folyó évi aug. hó végéig hozzám jelentése kíséretében terjessze fel. Megjegyzem azonban, hogy oly tanítók, akiknek eddigi évtödös pótlékát az iskolafenntartó fedezte és az államszegély csak ezúttal t. i. a III. évtödös pótlék fedezésére kérelmeztek, ezen kimutatásba be nem foglalhatók. Mihez tartás és tájékoztatás végett értesitem egyidejűleg a Bizottságot, hogy hasonló eljárás követendő jövőben minden oly esetben, midőn korpótlék címén államszegélyt már élvező tanító újabb évtödös pótlékra nyert igényt. Oly esetben azonban, midőn korpótlékokat még nem élvező tanító részére nyílik meg az igény, vagy a midőn az esedékes korpótlékokat előzőleg az iskolafenntartó fedezte, a vonatkozó kérvények a szóbanforgó törvény végrehajtási utasításában felsorolt összes okmányokkal szabályszerűen felszerelendők. Budapest, 1908. július 2. A miniszter helyett: *Tóth* s. k. államtitkár. Ezen miniszteri intézkedés alapján elrendelem, hogy az érdekelt iskolaszékek azon tanítók részére, akik egyfelől ötödéves korpótlék címén már eddig is államszegélyt élveznek, másfelől pedig folyó évi október 1-től kezdve a III. ötödéves fizetési pótlékra jogos igényvel bírnak, az e III. korpótlék fedezésére szükséges államszegélyt *haladéktalanul* kérelmezzék és a tanügyi kormányhoz intézendő idevágó folyamodványaikat legkésőbb **ezevi augusztus hó 15-ig** okvetlenül terjesszék be a ker. tanfelügyelő urakhoz, akik azokat — az egész tankerületből egyszerre — augusztus 20-ig az előírt főtanfelügyelői úton hozzám szíveskedjenek beküldeni. E folyamodványokhoz, mint a fenti körrendeletből kitűnik, semmiféle okmányt nem kell csatolni; elég annak egyszerű igazolása magában a kérvényben, hogy az érdekelt tanító most az illető iskolánál működik, s a legutóbbi öt év alatt állandóan tanítói minőségben volt alkalmazva. — Önként értetik, hogy a tanítónak járt korpótlék-államszegélyt engedélyező miniszteri rendeletre a folyamodványban szintén hivatkozni kellend. Ugyanígy lesznek a korpótlék-államszegély iránti kérvények általában mindenkor kiállítandók, valahányszor korpótlék címén már államszegélyes tanító magasabb korosztályba lép. — Ellenben, ha egy iskolaszék első ízben kér korpótlék-államszegélyt, vagy pedig ha valamely, tanítói korpótlék-államszegélyre az 1907. évi 27. t.-c. alapján már jogosult iskolánál alkalmazott tanító öt első szolgálati évének betöltése után először nyer jogigényt a szóban forgó állami segélyre: — a folyamodványok fölszerelésére nézve ezenül is érvényben maradnak a hivatolt törvényeink végrehajtása tárgyában 76.000/905. sz. a. kiadott miniszteri utasítás 25., 26., és 35. §§-ainak rendelkezései. Garamszentkereszt, 1908. júl. 20.

EGYESÜLETI ÉLET.

Az Országos Kath. Tanügyi Tanács elnöksége. úgyis mint az augusztusi gyűlés rendező-bizottsága, folyó hó 4-én értekezletet tartott. Az értekezletről a következőket közöljük: *A Kath. Tanítók Orsz. Bizottsága tagjait*, kik folyó hó 21-iki nagygyűlésen résztvesznek, a következő *utazási kedvezményeikről* értesíthetjük: *Az Első Cs. Kir. Szab. Dunagőzhajózási Társ.* forgalmi igazgatósága 1908. július 9-én IV.—4002/38425. sz. a. tagjainknak a magyarországi összes vonalakon azon kedvezményt nyújtja, hogy: az I. helyen egész II. helyi és a II. helyen egész III. helyi menetjeggyel utazhatnak. A személypénztárnál az egész menetjegy egyszerűen megváltandó, míg a megfelelő magasabb helyre való jogosultság a beszállás alkalmával a tagsági jeggyel a hajón lesz kellőképen igazolható. A kedvezmény aug. 19—22-ig tart. *A Magyar Kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-T.* folyó évi aug. 18—25-ig terjedő időre 9077.—B.—I.—1908. sz. a. a magyarországi összes vona-

lain bármely helyre 50%-os menetdíjkedvezményt engedélyez tagjainknak a jegypénztárnál fölmutatott tagsági jegy ellenében. *A Cs. és Kir. Szab. Délicaspálya Társaság* 23189.—A. II.—1908. sz. a. aug. 18—24-ig terjedő időre összes magyar vonalain oly kedvezményt nyújt, hogy: egész II. osztályú jeggyel III. osztályon odavissza és egész I. osztályú jeggyel II. osztályon odavissza lehet megszakítás nélkül utazni. Igazolójegyeket a Tanügyi Tanács irodája küldhet annak, aki odafordul. *A Cs. és Kir. Kassa-Oderbergi Vasút* 42001/D.—1908. sz. a. mindazon kedvezményeket megadja, amiket a MÁV. igazgatósága. A MÁV. igazgatósága oly kedvezményt nyújt, hogy alsóbb kocsiosztályú jeggyel magasabb osztályon utazhatnak az igazolvány előmutatása ellenében. A központi iroda rajta lesz, hogy a vasuti jegyeket idejében megkapják jelentkező tagjaink. Elszállásolásról az irodának nincs módjában gondoskodni.

Tanítógyűlés. *A besztercebányai-egyházmezei róm. kath. tanítók egyesületének breznóbányai köre* folyó évi július hó 30-án tartotta meg rendes őszi körgyűlést Breznóbányán. A gyűlést «Veni Sancte» és ünnepélyes szentmise előzte meg. *Matunák* Mihály, egyházker. tanfelügyelő — a kör egyházi elnöke — üdvözölvén a megjelent tagokat és vendégeket, beszámolt az egyesület egyévi működéséről s majd ismert ékesszólásával eseteli a kath. iskola fontosságát, a plébános és tanító együttműködésének szükségességét és a keresztény-hazafias nevelés nagy horderejét. A gyűlés élénk figyelemmel hallgatván végig a tudós elnök beszédét, a mélyhatású szavakért *Puchy* József, világi elnök az egybegyűlték nevében köszönetet mond és kéri az Istent, hogy sok ilyen apostollal ajándékozza meg a kath. magyar tanügyet. *Urva* János, vacoki kántortanító igen sikerült, tartalmas fölolvastást tartott *a hazaszeretet ápolásáról*. Majd *Gunda* József, benesházi kántortanító, *a nyugdíjtörvény átvezetésére vonatkozó határozati javaslatát ismertette*. A javaslatokat a körgyűlés esekély módosítással elfogadta s egyúttal elhatározta, hogy azoknak megvalósításáért országos mozgalmat indít.

Tanítók gyűlése. A várgede-kishonti egyesített alesperesi kerületek róm. kath. tanítói köre ez évi rendes körgyűlést f. évi július hó 16-án Várgedén, a róm. kath. népiskola tantermében tartotta meg. A körgyűlést «Veni Sancte» isteni tisztelet előzte meg, a melynek elvégzése után a szokatlanul nagy számban egybegyűlt egyházi és világi tagok és számos vendég a tanterembe vonult, ahol a gyűlést *Parák* Lázár világi, majd *Rudilla* József, seregélyi alesperes-plébános egyházi elnök igazán szívből eredő, a tanítók hivatását esetelő, magas szesz gondolatokkal teli beszéddel nyitotta meg. Példaképp szemünk elé állította az emberiség legkitünőbb tanítómesterét Jézus Krisztust, s a tanítás művészetének legszükségesebb eszközét, a nevelés alapját: a szeretet. Élvezettel hallgattuk *Paulovszky* Pál susányi tanító «Az iskolai fegyvertartás eszközei» és *Darák* Lázár vil. elnök tiszolci tanító «A magyar beszéd tanításának módszere a nem magyar tanítási nyelvű népiskolákban» című tételnek nagy gonddal és szaktudással kidolgozott tanulmányos fölolvadásait. A tanítói nyugdíj-törvény revíziójára vonatkozó határozati javaslatot 24 pontban *Jókóry* Emil forgácsfalvai tanító, a kör főjegyzője ismertette. Javaslatait a körgyűlés esekély módosítással elfogadta. Több indítvány megtétele után *Szamorolszky* Ede, volt balogfalvai kartársunk özvegyének segélydíj iránti kérvényét a központhoz pártolólag felterjeszteni határozta a körgyűlés. Világi elnökünk köszönő szavai után a körgyűlés a «Hymnus» eléneklésével véget ért. *Jókóry* Emil együleti jegyző.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulatnak az 1908-9. iskolaévre érvényes hivatalos tankönyvjegyzéke kívánatra ingyen és bérmentve haladéktalanul megküldetik. Tartalmazza az elemi és felsőbb

nép- és polgári iskolák, tanítóképzők és egyéb oktatási intézetek használatára egyházközségszerűen és miniszterileg is engedélyezett tankönyveket és tanszereket.

A **Tanítók Évkönyvének** megrendelőit értesítjük, hogy előre nem látott technikai akadály miatt a július végére jelzett megjelenés némi haladékokat szenved. A tanítószegély és papság óriási érdeklődésére való tekintettel a Szent-István-Társulat igazgatósága 10.000 példányban nyomtatja ki az évkönyvet s az eredetileg 16 ivre tervezett terjedelmet 20 ivre emelte föl. Bolti ára 3 korona, de mindazok a kartársak, akik a Társulat tagjai, vagy iskoláikban a Társulat tankönyveit használják, 1 korona kedvezményes áron kapják. Legelőszérőbb a megrendelést postautalványon minél előbb megtenni.

A gyógynövények hatása és használata. Irta és kiadta: *Dr. Zelenyák János* lekeri piébános. A munka ára színes táblákkal fűzve 10 kor., kötve 11 korona. Színes képek nélkül fűzve 3 kor. 50 fill., kötve 4 kor. Megrendelhető a szerzőnél: *Lékér-en*, Bars megyében, vagy a *Szent-István-Társulatnál*. — Egynehány év óta főlebbredt nálunk az érdeklődés a vadon termő gyógyító-növény szedésére iránt, melyből két irányban hármaslik rendkívül előny: közegészségügyi és gazdasági tekintetben. A nagyközönség figyelmébe fölhevítet e parlagon heverő gazdasági ág iránt, amely arra lenne hivatva, hogy a kis egzisztenciák jólétét emelje. Az egyéb keresetre és nehezebb munkára képtelen egyedek, mint az elaggott öregek és a serdülő gyermekek igen hasznos foglalkozást találnak a vadon termő gyógyító-növény szedésében. De még a munkabíró asszonyok közül is azok, akiket a házi tennivalók, a gyermekek gondozása, stb. a házhoz köt, úgy hogy nem mehetnek el egész napra a háztól, a közelben gyógyító-növény szedésével nagyon jól használhatnak egy-két órát. Mindenki, aki ezt olvasta, vagy erről hallott, belátta, hogy a gyógyító-növény-gyűjtésnek nagy szociológiai jelentősége van, s hogy ez az ügy mégis oly lassan haladt előre, annak két körülményben rejlett az oka. Egyrészt az volt az ok, hogy nem volt, aki a gyűjtött növényt megvegye és forgalomba hozza, pedig külföldön nagyon kapós egyik-másik nálunk vadon termő gyógyító-növény, a másik ok a *tudatlanság* volt: a nép nem ismeri azokat a növényeket, amelyek a világpiacon kelendők. Mindezekben a bajokon most több oldalról igyekeznek segíteni. *Darányi* földmivelésügyi miniszter kezdeményezésére már a múlt évben alakult Szegeden egy társaság, amely egyéb keresett hazai termékek mellett a gyógyító-növényt is külföldre szállítja, a mellett föl is dolgozza és kész dróggént hozza forgalomba. Hogy pedig a nép ezirányban való tudatlanságán is segítve legyen, a földmivelésügyi kormány a kolozsvári gazdasági akadémián kurzust tart, hogy az azon résztvevő papok és tanítók révén juttassa a nép közé a gyógyító-növények ismereteit. Irodalmi téren is történtek jelentős lépések. A múlt évben a Szent-István-Társulat adott ki egy füzetet a gyógyító-növények ismereteinek népszerűsítése céljából, most pedig a címben megnevezett rendkívül értékes és használható irodalmi munka hagyta el a sajtót, mely valóban díszére válik az e tárgyú magyar irodalomnak. A nagyközönség használatára van szánva, azonban *első sorban mégis csak azokat illeti, akik nemcsak a maguk testi jólétük és egészségük javára értékesíthetik annak aranyát, ezüstjét, többet érő ismeretkincsét, hanem ezt megoszthatják a saját életfenntartására szükséges tudnivalóiban olyannyira szegény néppel is. Tehát a tanítóknak mellőzhetetlen segítségére ez a könyv, saját javukra és hivatásuk mennél tökéletesebb betölthetése szempontjából is. A természet mélyes szerzetén kívül sok évi tapasztalat és tanulmány indította szerzőt arra,*

hogy művével a növényország rehabilitálói közé álljon és ez ideges kornak azt mondja: szeresd a mezők liómonait, hisz fűbe-fába rejtette a jó Isten a gyógyító erőt! A bevezető részben általános növénytan ismereteket nyújt a szerző; azután a gyógynövények gyűjtéséről, eltartásáról és előkészítéséről szól s közli az általános művelési szabályokat, majd 200 lapon keresztül betűrendes sorban ismerteti az összes hazai gyógyító-növényeket. Külön fejezet szól a tavaszi növénynedv-küráról s a jó hatású háziszerekről. Különösen megbecsülendő része a munkának a különféle betegségek ellen használandó gyógyfűvek jegyzéke. Az egésznek könnyű áttekintésére szolgál a könyv végén levő jegyzékek, melyekben magyar és latin nyelven betűrendben soroltnak fel a gyógynövények. A munka külső kiállítása csak emeli a benső tartalom jelességeit. A legmelegebben ajánljuk minden kartársnak beszerzésre. A tanítóit kar is munkálkodjék közre az illusztris szerző nemes óhajátának megvalósítására: *Ósi erőben kélj újra, ó emberi nem!*

Ember-Margittay-Mihalicska: *A magyar beszéd- és nyelvgyakorlás kézikönyve, a nem magyar tanítási nyelvű nyelvgyakorlás kézikönyve, a nem magyar tanítási nyelvű osztott és osztatlan népiskolák számára.* A Szent-István-Társulat kiadásában már a legközelebb megjelenik a fenti könyv, úgy hogy már az új tanévre használható lehet. Minden tekintetben kitűnő iskolakönyvet nyerne ezzel kartársaink, a hivatalos bírálatok a legdicserőbben nyilatkoznak róla. Az egyikben ezt olvassuk: örömmel köszöntöm e könyvet, mert 30 évnél farsadsága tündézik föl lelkeimben, mely 30 évet idegen nyelvű kis gyermekek között küzdöttem át oly könyvek használata mellett, melyek egyike sem készült idegen nyelvű gyermekek számára. A másik is így nyilatkozik: A könyv használatra nemesak kiválóan alkalmas, hanem különös dicseretet is érdemel. — Megjelenésekor hosszabb cikkben fogjuk méltatni.

Möcsy-Petrovácz-Walter: *Negyedik Olvasókönyv* a kath. elemi fiúiskolák negyedik osztálya számára. Az új tantervhez alkalmazva átdolgozta: *Györffy János* igazgató-tanító. Ára 88 fillér. A Szent-István-Társulat elemi iskolai tankönyveinek az új tantervnek megfelelő átalakításában már jó előre haladt. A fenti olvasókönyv most került ki a sajtó alól, amit legközelebb követni fog az ötödik olvasókönyv is. *Györffy* átdolgozásai szinte megfíjtják a Möcsy-féle olvasókönyveket, megtartva belőlük ami szép és jó, kiselejtezve a haladó idő által értéktelenné degradáltat és új színnel, hanggal frissítve föl a régiek kissé unalmas egyhangúságát. *Modern iskolakönyvekké* változnak, amit ez a most megjelent *Negyedik Olvasókönyv* is élénken bizonyít, amelyet épen ezért nyomatékosan ajánlunk kartársaink figyelmébe. Tiszteletpéldányért tessék a kiadó Szent-István-Társulathoz fordulni.

Az elrejtett kincs, amelyről még kevesen tudnak, vagyis: *a gyakori szentáldozás.* Irta *Reviczky Aladár* C. M. Második kiadás. Szerző tollából már sok szepet olvastunk a gyakori szentáldozásról. Az a közvetlen és kedves mód, a bensőséges hang, mellyel ezen nagy — de sajnos a legtöbbször elrejtett — kincséről tud írni, mindenkit vonz és lebilincsel. Mutatja az is, hogy e jeles füzetke, melyben elbeszélés alakjában dolgozza föl tárgyát, második kiadását érte. Ára 16 fillér. A Szent-István-Társulat kiadása. Tanítók és lelkesek pártolására érdemes, tömeges terjesztését szíves figyelmükbe ajánljuk.

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállít s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapesten.

A tanítók kedvezményes vasuti jegye. Egyik kártsunktól kapjuk az alábbi sorokat: A «Budapesti Hírlap» nemrégiben azt üzenté egyik kérdezősködő tanítónak, hogy sem törvényt, sem rendeletet nem ismer a tanítók féláron való utazására jogosító igazolványok kiadására vonatkozólag. Azt mondja továbbá: ha a máv. üzletvezetői mégis adnak — jól teszik. Én az ilyen kedvezményes jegyet, hogy t. i. III. oszt. jeggyel II. osztályon, illetve féláron utazom, már egy év óta élvezem. Elvezem pedig a címen, hogy államsegítésben részesülök, amennyiben korpótlékomat az államtól kapom. Vérszemet kapott községünk körjegyzője és ő is kért hasonló igazolványt, mint m. kir. állami anyakönyvvezető és államilag segített jegyző. Személyesen járt az üzletvezetősnél a dolog után, hol azt a választ nyerte, hogy igenis a tanítók részére van Apponyi közoktatásügyi minisztertől rendeltük, a jegyzők részére azonban még nem kaptak, tehát neki igazolvány nem adható. Azt is hallottam, hogy nem mindegyik üzletvezető ad ám tanítóknak ilyen jegyet. Nem tudom, hogy melyik az, de a miskolci — ad. Most a nagy szünet elején, mikor a tanítók nagy része utazik és gyermekeiket szeptemberben iskolába küldik, jólesik a féljegy élvezete. Sokat meg lehet vele takarítani. Kérjék azért csak bátran az illetékes üzletvezetőstől a mellékelt és bélyegtelen minta szerint való kérvénnyel: **Tekintetes üzletvezetőst! Alulírott államsegélyes tanító, a magam: N. N. tanító részére X-től Y-ig és vissza, N. N. tanító felesége részére X-től Y-ig és vissza, N. N. tanító fia (fiái) részére X-től Y-ig és vissza féláron való utazásra jogosító igazolvány kiadását tisztelettel kérem. Kelt Láttam: N. N. (P. H.) kir. tanfelügyelő. Tisztelettel: N. N. államsegélyes tanító.** Megjegyzem, hogy a kérvényt a kir. tanfelügyelőnek kell beküldeni látamozás végett, ki azt hivatalból teszi át az üzletvezetősté. Az is megtörténik nálunk, hogy a miskolci üzletvezetőst az esperes, mint «ker. tanfelügyelő» látamozására is kiadja a jegyet. Végül fölemlítem, hogy az igazolvány csak egyszeri használatra és három hónapon belül érvényes, továbbá hogy az üzletvezetőst hol portómentesen, hol pedig portókötelesen küldi a jegyeket.

A VIII. Katolikus Nagygyűlés. Az Orsz. Katolikus Szövetség, mint a katolikus nagygyűlés rendezője, értesíti a katolikus közönséget, hogy a VIII. katolikus nagygyűlést folyó évi szeptember hó 13., 14. és 15. napján Budapesten tartja meg. A nyilvános és diszülések székhelye a városligeti Iparcsarnokban lesz, mely egyedül képes befogadni a hatalmasan ébredő magyar katolikusok táborát. A Szövetség szokás szerint kétféle jegyet ad ki: 1. Belépőjegyet, melylyel a nagygyűlés minden ülésén és ünnepségén részt lehet venni. Ára 1 korona. 2. Tagsági jegyet, mely a belépő-jegy nélkül is minden ülésen való részvételre és a jegy számának megfelelő állandó ülőhely használatára, a szaküléseken való tanácskozássra és a zárt üléseken szavazásra jogosít fel. Ára 5 korona. Úgy a belépő-, mint a tagsági jeggyel vasuti kedvezmény jár. A kedvezményre jogosító igazolványokat a jegyekkel együtt szeptember 1-től kezdve küldi szét a Szövetség. A jelentkezéseket és a jegyek megrendelését azonban augusztus 1-től elfogadja. Az Országos Katolikus Szövetség címe Budapest, IV., Ferenciek-tére 7. A VIII. Katolikus Nagygyűlés vázlatos előrajza a következő: 13-án, vasárnap eucharisztikus körmenet. Ugyanazon napon pápai jubileum diszülése és ünnepi felvonulás. 14-én, hétfőn délelőtt a szakosztályi ülések, központi jellegű egyesületek kongresszusai. Délután az első nyilvános ülés. 15-én, kedden délelőtt a második, délután a harmadik nyilvános ülés, mely utóbbit zárt ülés előzi meg.

A Tanítók házának gondnoki állása. A Ferenc József Tanítók háza gondnoki állására július hó 31-én járt le a jelentkezés határideje. A tizezer tagot számláló Eötvös-alap tagjai sorából tizenegyen jelentkeztek erre az állásra és pedig: 1. Egyed Mor tápiószelעי ág. ev. tanító. 2. Faust János nyug. apatini polg. iskolai tanító. 3. Fülöp Ferenc gyergyóditróhódosi róm. kath.

tanító. 4. Halász István alsószombafalvi áll. isk. igazgató. 5. Havas Pál gyöngyösi állami isk. igazgató. 6. Kapy Rezső budapesti közs. isk. tanító. 7. Mayer Márton szegedi közs. árvaházi gondnoktanító. 8. Máthé József marosvásárhelyi áll. isk. igazgató. 9. Meszlényi Zoltán nyug. kir. segédtanfelügyelő. 10. Nody Gusztáv erzsébetfalvi áll. isk. igazgató. 11. Dr. Vargóczy János kassai községi tanító. Az Eötvös-alap lemondott gondnoka Józsa Mihály volt ágostai evangélikus tanító, ezidőszent kir. tanfelügyelő volt, akit választás után a miniszter teljes fizetéssel rendelt ki a gondnoki állásra. A választó közgyűlés augusztus hó 22-én lesz.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Kérem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett, minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Pozsony-széleskúti (Pozsony m.) róm. kath. kántortanítói állomásra *augusztus 30-ig* pályázat hirdetetik. A választás, amelyhez személyes megjelenés szükséges, szeptember 2-án d. e. ejtetik meg. Jövedelme: két padiózott szoba, konyha, kamara, pince, istálló, sertésöl, 1 kat. hold 414 □ öl szántó, 1 kat. hold 442 □ öl kaszáló rét, kert, 33½ ürméter tűzifa beszállítva, természetbeni és zsellér járulékért 225 kor. stóla, községtől 600 kor. Tannyelv tót-magyar. Az állomás azonnal elfoglalandó. Folyamodványok *Szűcs János* plébánoshoz Pozsony-Széleskútra intézendők 247 2—2

A hontnémetii róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetetik. Javadalma: szántóföld, legelő, kaszáló és kert 13 holdnyi területen, 16 ürméter fa, 20 mm. szalma, párbérből 47 p. m. búza és 23 p. m. rozs. Stóla változó (80 kor.) készpénz három községtől 191 kor. 12 fillér tandíj, beiratásidő 80 kor. Ismétlősök oktatásáért 40 kor. Az 1000 koronáig való fizeteskiegészítés folyamatban van. Lakása két szoba, konyha, istálló és fűskamra. Pályázati határidő *augusztus 19.* Személyes megjelenés kívánatos. Kellőleg fölszerelt folyamodványok az iskolaszékre címezendők. *Haverla József*, plébános. 271 1—1

Az andódi róm. kath. kántortanítói állásra az iskolaszék *augusztus 22-re* pályázatot hirdet. Javadalma: különféle cimeken: 1000 kor. alapfizetés. Ideiglenes lakás, a község három év alatt új lakást tartozik építeni. Az andódi iskolaszékre címzett kérvények az érsekújvári plébániai hivatalhoz küldendők. *Erhardt Viktor* plébános. 269 1—1

A czajlai róm. kath. kántortanítói állás betöltendő. Fizetése: a község pénztárából 600 kor.; a földék utáni haszonbérlethől 200 kor.; fűtésátalány 92 kor.; stóla-jövedelem. Lakása: három szoba, konyha, kamra, istálló, kert. Kötelessége: 3—6 osztály, valamint az ismétlő iskolai tanítás: temetési és kápolnai éneklés. A folyamodványok *aug. 20-ig* a bazini (Pozsony m.) róm. kath. plébánia hivatalhoz benyújtandók. 262 1—1

Pályázat a **csukárdi** róm. kath. kántortanítói állásra. Fizetés: a községi pénztárból évi 620 kor.; államsegélyből évi 64 kor.; földdarab haszna és stóla évi 116 kor.;

lakása: két szoba, konyha, pince, kamra, kert. Kötele-
sége: az iskola valamennyi osztályának, valamint az
ismétlő iskola tanítása. Az istentiszteletnél való orgo-
nálás. A folyamodványok *augusztus hó 20-ig* a bazini
(Pozsony vármegye) róm. kath. plébániahivatalhoz be-
küldendők. 263 1—1

Bankai főkegyházi, magyar-tót tannyelvű róm. kath.
kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalmazása:
két szoba, konyha, kamra és többféle cimen az engedé-
lyezett államségéllyel 1000 korona. Kántori próba és
választás *augusztus 24-én* délelőtti 10 órakor. Kérvények
a bankai (u. p. Pöstyén) iskolaszékhez küldendők. Az
állás szeptember 1-ével foglalandó el. 258 1—2

A detreköszentmiklósi róm. kath. népiskolánál osz-
tálytanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalmazása:
hitközségtől 600 korona államségély 200 korona. Egy-
szobás lakás. Fizetékiegészítés kérelmezése folyamata-
ban van. Kötelessége a reábizott osztályokat és ismét-
lőket tanítani, a gyermekeket templomba vezetni s ott
rájuk felügyelni. Tanítónőnek előny adatik. Kérvények
iskolaszékre címezve *aug. 15-ig* alulrotthoz küldendők,
Lenkei Károly iskolaszéki címők. 274 1—1

A kiesindi (Esztergom m.) róm. kath. iskolánál
augusztus 20-ig osztálytanítónői állásra pályázat hirdet-
tik. Javadalmazása: 800, illetőleg 1000 korona s egy
szoba. A választás 23-án. A folyamodványok a garam-
kövesdi plébániára küldendők. *Az igazgatóság.* 279 1—1

Egri érseki megye.

Negyesi (Borsod m.) róm. kath. iskolánál a II-od
tanítói állásra pályázat hirdetik: *augusztus 24-re*, reg-
gel. Javadalmazása: ezer korona, havonként előre: kert
helyett húsz korona, két padlózott szobából, konyhából,
élelőkamrából álló tanítói lakásban jelenleg a kántor lak-
kik, míg a kántorlak fel nem épül. — A tanító addig
tiszteséges bérelt lakást kap. — Az állás jövő szeptem-
ber 15-re elfoglalandó. — Legközelebbi vaspályaállomás
Poroszló (Heves megye) — Személyes megjelenés nem
kivánatik. — Felszerelt kérvények augusztus 22-ig a
borsodivánkai plébániahivatalhoz küldendők, per Mező-
kövesd. Enekiésben, orgonálásban jártasság előnyben
részesül. Kötelességei: egy vallásos szorgalmas tanító
kötelességei: s ehhez ismétlő iskolások tanítása: szük-
ség esetében kántori teendőikben segíteni. 272 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Vámos (Zólyom m.) főhitközség róm. kath. iskola-
széke kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelme:
f. é. október 1-től egészen új két szobából és mellék-
helyiségekből álló lakás, a templom körüli kert és rét él-
vezete: a hitközség pénztárából 233-84 kor., Breznó-
bánya sz. kir. város pénztárából 41-88 kor., a besztercebá-
nyai székeskáptalantól 41-28 kor., a magy. kir. bányá-
kinestár társ-pénztárából 54-56 kor., tandíjból a minden-
napi és ismétlő tankötelesek után 140 kor., 15 pozsonyi
mérő rozs 90 kor., 15 pozsonyi mérő zab 48 kor., fajáran-
dóság 350 kor., 15 bécsi mázsa széna 72 kor., 1/2 urbéri
telek utáni legelőilletmény 40 kor., stolaris jövedelem
ötévi átlag szerint 23-20 kor., összesen legkevesebb
1200 kor. Rendes teendőin kívül a kántortanító köteles
hetenként egyszer Jarabó főkközségbe kimenni és a
tanköteleseket oktatni. Tannyelv magyar, de a felnőtt
hívekre való tekintetből a pályázó köteles a tót nyelvet
is beszélni. Keresztlevél, házassági, esetleg a szabad
állapotot igazoló lelkészi bizonyítvány, tanképesítői ok-
levél, működési és erkölcsi bizonyítvány mindazon
helyekről, ahol pályázó volt, eredetben vagy hiteles má-
solatban csatolandó a kérvényhez, mely *augusztus hó
25-ig* alulrotthoz Breznóbányára küldendő. Választás
a templomi próba után augusztus 30-án d. e. 11 órakor.

A megválasztott jövedelmét az állásnak legközelebb szept.
25-ig való elfoglalásától élvezi *Matunák Mihály* ker.
tanfelügyelő, plébános és isk. széki elnök. 256 1—3

Pályázat a **turóczzsklenői** róm. kath. másodtanítói
állomásra. Jövedelme: 240 kor. a községtől, 462 korona
államségély, tűzifa a házhoz szállítva, 10 öl lágyma,
2 kat. hold szántó, kert. Tannyelv: magyar és német.
A tanítói fizetésnek 1000 koronáig való kiegészítése
iránti lépések meg fognak tétetni. Folyamodványok
aug. 29-ig küldendők Turóc-Zsklenőra. *Turek Károly*
plébánoshoz. 275 1—1

Győri püspöki megye.

Hegyeshalomi róm. kath. iskolánál osztálytanítói
állásra *aug. 15-ig* pályázat hirdetik. Fizetés: 900 kor.
államségély, 100 kor. a hitközségtől, 200 kor. lakáspénz,
30 kor. kertilletmény. Pályázatok a hegyeshalomi róm.
kath. iskolaszékhez intézendők. 260 1—1

Cziráki (Sopron megye) kántortanítói állásra pályá-
zat hirdetik *augusztus 30-ig*. Javadalmazása: Tiszteséges
lakáson kívül 4 kataszt. hold 518 □öl szántóföld,
23 mm. rozs egyesektől, párpénz, stóla s egyebekben,
melyeknek értékét a miniszterium 746 kor. 44 fillérben
állapított meg s mely összeget a miniszterium 254 koro-
nával egészíti ki. Kérvények a *plébániahivatalhoz* kül-
dendők. 273 1—1

Kalocsai érseki megye.

A boróczi róm. kath. elemi népiskolánál két vegyes
osztálytanítói állásra egyik leköszönés, a másik új szer-
zés folytán az iskolaszék pályázatot hirdet. A tanítók
évi jövedelme: I. 906 kor. 56 fillér készpénz, három
kis hold föld (a 1200 □öl). Jelenlegi bérösszeg 170 kor.,
200 kor. lakáspénz, 20 kor. kertátalány. Az adót a föld
után a tanító fizeti. II. 1000 kor. készpénz, 200 kor.
lakáspénz. Ezenkívül kap még minden tanító évenként
12 kor. irodaátalányt és a törvényes korpótlékok. Az
összes fizetés havi előleges részletekben utalványozat-
tatik ki a községi pénztárból. Az ezen állásokra meg-
választott tanítóknak kötelességei: az iskolaszék által
jelölendő osztályban rendes tanításon kívül az ismétlő
iskolások tanítása is: a gyermekeket vasár-, ünnep- és
bétköznapiokon szentmisére vezetni és ott rájuk fel-
ügyelni. Megkivánatik az orgonálásban való jártasság,
hogy a kántort betegség, vagy annak akadályoztatása
esetén ingyen kisegítse. A megválasztottak tagjai az
ujvidék-palánkai róm. kath. néptanítóegyletnek. Tan-
nyelv magyar-német. Pályázati határidő *augusztus 20.*
Az állások szept. hó 1-én foglalandók el, mely időtől
a fizetés is folyósítatik. A pályázók kellően felszerelt
kérvényeiket a boróczi róm. kath. felekezeti iskolaszékre
címezve főt. *Vidákorics Miklós* esp.-plébános úrhoz
Bácsóvárosra küldjék be. *Hengen József* isksz. elnök,
Rubind József, isksz. jegyző. 266 1—1

Felsőszentiván (Bácsbodrog m.) községben a róm.
kath. magyar tannyelvű elemi népiskolánál elhalálozás
folytán egy férfitanítói állás üresedésbe jövén, arra
augusztus 23-ig bezárólag ezennel pályázat hirdetik.
Ezen tanítói állás javadalma: 1. 210 kor. készpénz-
fizetés, 2. 423 kor. gabonaváltás, 3. 80 kor. fapénz,
4. 20 kor. kertilletmény a községi pénztárból, 5. termé-
szetbeni lakás és 6. 1/4 telek (11²²⁷/1000 hold) szántóföld
haszonélvezete adóterheléssel. Ha ezen állás előléptetés-
képpen — de mindenesetre az iskolaszék által megejtett
választás közbenjöttével — a helyben működő tanítók
egyike által töltetnek be, úgy az általa jelenleg betöl-
tött, de leendő megválasztatása által megürült állásra
ugyancsak *augusztus 23-ig* bezárólag szintén ezennel
pályázat hirdetik. Ezen utóbbi férfitanítói állás java-
dalma: 1. 860 kor. készpénzfizetés, 2. 200 kor. lakbér
a községi pénztárból, 3. 857 □öl föld haszonélvezete

adóteherrel, mint kertilletmény és 4. 140 kor. államsegély, törzsfizetés kiegészítés címén. A megválasztott köteles az iskolaszék által megjelölt osztályt vezetni, az ismétlőiskolát minden külön díj nélkül tanítani és a bajavidéki róm. kath. tanítóegyesület tagjává lenni. A kántori teendőkből, valamint a bunyevác és német nyelvben jártasak, mit kellőleg igazolni tartoznak, előnyben részesülnek. Az állás szeptember hó 1-én foglalandó el, mely időtől fizetése is folyósíttatik. A pályázni óhajtok kellően felszerelt kérvényüket a felsőszentiváni iskolaszékre címezve nagys. és főt. *Klamszky Ferenc* apát-plébános, kerületi esperes úrhoz jánoshalmára (Bácsbodrog m.) küldjék be. Az iskolaszék üléséből augusztus hó 2-án. 265 1—1

Pályázat nyitattik tanítói állásra *augusztus 20-áig* **Opalánka** róm. kath. osztatlan vegyes iskolájához; évi járandósága: 1. törzsfizetés gyanánt késpénzben 800 kor. a róm. kath. hitközségtől; 2. törzsfizetéshez számítandó 5 kis hold szántóföld haszonélvezete, adóteherrel (jelenlegi bérlete 280 kor.); 3. évvétődös korpótlékait a hitközség államsegélyül fogja kérni; 4. szabad lakás az új iskolaépületben kis házikerttel, ú. m. 4 szoba, előszoba, konyha, kamra, pince, mosókonyha és fűtőszek. A tanítónak kötelessége lesz a mindennapi és ismétlőiskolát magyar nyelven tanítani, de az értelmezéshez a német nyelv teljes ismerete is szükséges. A megválasztandó köteles az újvidék-palánkai róm. kath. néptanítóegylet tagjává lenni. A jól felszerelt folyamodványok a kerületi espereshez, *Vidákorics Miklóshoz* Bácsbótorosra küldendők. *Iskolaszék.* 255 1—1

Kassai egyházmegye.

A **hernádnémeti** (Zemplén m.) róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdették. Javadalma: a most kérelmezett 200 kor. fizetékiegészítéssel 1000 kor., kétszobás lakás, a többi mellékhelyiségekkel. Kérvények *aug. 18-ig* a hernádnémeti plébániára küldendők. 253 2—3

A **kendei** (Sárosm. posta- és vasutállomás helyben) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdették. Jövedelme: kétszobás lakás, melléképületekkel és konyhakerttel. 6 kat. hold és 929 ööl elsőosztályú szántóföld, melyet maga tartozik megművelni. Késpénzben a kendei telkesek és zsellérektől kap 325 kor. A vasut által kisajátított szántóföldekért a kassai kegyesalapítványok pénztárából kap 28 kor. 62 fill. Jámorszky családalapítványából kap 37 kor. 13 fill. Kendei és somosujfalusi telkesektől 2 köbm. rizs és 3 véka árpat, azonkívül párber címén a kendei hívektől 8 kor. 40 fill. Átlagos érték 34 kor. 40 fill. Stóla díjából átlag 40 kor. Államsegélyből 254 kor. A tanterem fűtésére kap 32 kor. faátalányt. A hitközség mind az iskola fűtésére, mind pedig a tanító saját szükségletére is bárhol vett fát köteles ingyen befuvarozni. Pályázat *augusztus hó 26-án* a kendei lelkészlakban tartatik meg, személyes megjelenés megkívántatik. Kérvények az espereshez, mint kerületi tanfelügyelőhöz Tótsóvárra küldendők. *Krucsilák István*, esperes-plébános. 261 1—2

Pannonhalmi főapátság.

A **lázi-i** magyar tannyelvű róm. kath. elemi iskolánál osztálytanítói állásra pályázat hirdették. Javadalma a 20 korona kertpótlékon kívül: egy bútorozott szoba az iskolaépületben, 1000 korona (államsegéllyel), kötelességei: díjlevél szerint. Csak férfiak pályázhatnak. A kántori teendőkből jártasak előnyben részesülnek. Állását szeptember 1-én tartozik elfoglalni. Javadalmát is ezidőtől fogva élvezi. Pályázati határidő *augusztus 20.* A kérvények a plébániahivatalhoz intézendők. *Lázi* (Veszprém m.). 264 1—1

Pécsi egyházmegye.

A **dunakömlői** (Tolna megye, postahely) róm. kath. iskolaszék az újonnan szervezett 4-dik sorszámú tanítói állomásra *augusztus hó 15-ig* pályázatot hirdet. Javadalom: 1. késpénz a törzsfizetés és államsegéllyel összesen 1000 kor.; 2. egy bútorozott szoba fűtéssel, melyben a kertilletmény bennfoglaltatik. Kötelezettség: az iskolaszék által kijelölt osztály, esetleg osztályok vezetése, az ismétlőiskolában az általános ismeretek tanítása. Tanítók és tanítónők egyaránt pályázhatnak. A német nyelvnek, mint a község anyanyelvének szó- és írásban való teljes bírása mulhatlan feltétel. Élet-rajzi vázlatlaltal felszerelt kérvények az iskolaszéki elnökhöz küldendők. Az állomás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó. 259 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A **jolsvai** róm. kath. kántortanítói állásra *augusztus hó 30-ig* pályázat hirdették. Jövedelme: késpénz és mellékjárulékokkal 1260 korona fizetés, természetbeni kényelmes lakás, konyhakert és melléképületeken kívül 2 szekér széna, 2 szekér sarju és egy káposztás föld, valamint 1 marhára szabad legelő. A tannyelv magyar, de a tót nyelv ismerete is kívántatik. A kérvények alulírottához küldendők. *Jolsva* (Gömör m.). *Schluster Antal*, c. kanonok, esperes-plébános. 257 1—1

A **gácsfalvi** róm. kath. másodtanítói állásra *augusztus hó 23-ig* pályázat hirdették. Fizetés: hitközségtől 100 korona, államsegély 900 korona, egyszobás lakás, 2 öl tűzifa; állás szeptember 1-én elfoglalandó. Folyamodványok *Micsl Zsigmond* prépost-plébános, iskolaszéki elnök nevére, Gácsfalvára, u. p. Gács (Nógrád m.) intézendők. 268 1—1

Szatmári egyházmegye.

A **csanálói** róm. kath. kántortanítói állásra *aug. 26-ig* pályázat hirdették. Jövedelme: három szoba, konyha, kamra, pince és melléképületekből álló lakás; 700 ööl konyhakert. A községtől; orgona pénz 2904 kor., tandíj címén: 10080 kor., 16 hektoliter búza, 6 régi öl tűzifa. 21894 kat. hold szántóföld; 5123 kat. hold rét; 1419 ööl szőlő; 8 darab jószágra legeltetési jog; móla- és mészépítési átlag 100 korona. A földeket önmaga műveltetti és adóját is fizeti. Iskolafűtésre 3 öl fa, melyet a tanító vágat föl és a fűtésről is gondoskodik. Az állás csak a jelenlegi kántortanító nyugdíjaztatásakor foglalandó el. Az oklevéllel, erkölcsi és működési bizonyítvánnyal felszerelt kérvények az iskolaszéki elnökhöz küldendők Csanálóra (Szatmár m.). 277 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A **noszlopi** róm. kath. elemi népiskolánál megüresedett osztálytanítói állásra pályázat hirdették. Javadalma: 1. Egy bútorozott szoba. 2. 1000 korona, amelyhez a hitközség 400 koronával, az állam 600 koronával járul. 3. 44 korona failleték. 4. 16 korona kertvátság. 5. 20 korona tisztogatási és fűtési átalány. Pályázati határidő *augusztus hó 17.* Egyéb feltételek a pályázat napján fölolvastatnak. Személyes megjelenés megkívántatik. Pályázatok *Szauter Ignác* plébános, iskolaszéki elnökhöz Noszlopra nyújtandók be. 267 1—1

A **kéttornyulaki** (Veszprém megye) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázatot hirdet alulírott. Fizetés összesen egyezer korona. Lakás új. Pályázati határidő *augusztus 17-ike* bezárólag. Személyes megjelenés szükséges. A kérvények a pápakovácsi róm. kath. plébániahivatalhoz intézendők. *Pethő János* plébános. 270 1—2

Hazitanitónak vagy nevelőnek ajánljuk okleveles tanító, Elemi, polgári és alsóbb gimnázista növendékek tanítására vállalkozik. Cím: *Szűray Antal*, Stájerlak. 278 1-1

Ritka alkalom! A könyvpiacról teljesen elfogytt Cantu Cezár remek világtörténelme 18 szép félvászonkötésben feleáron, 50 koronáért kapható. Cím a kiadóhivatalban. 218 4-5

A Szeni-Keresztről címz. irgalmas nővérek Zsámbékon (Pestm.) nyilvános elemi- és polgári leányiskolával kapcsolatosan internátust tartanak fenn. Teljes ellátásért havonta 30 koronát kell fizetni. Bővebb főlvilágosítást ad a zárdafőnöknő. 225 3-4

A KÖTELEZŐ VÁLTÓ-SZÁMTANESZKÖZÖK

az Országos Katholikus Tanügyi Tanács hivatalos jegyzékébe fölvéve. Kaphatók Nagykőrösön Eben M. plébánosnál. 276 1-1

Kedves Kartársak!

Aki az írás és olvasás eddigi módszerével nincs teljesen megelégedve, az rendelje meg a marcali-següdi római katolikus tanítógyűlés által kiténtető elismerésben részesített Fonómimikálva írva-olvasó módszeremet, mely szerint a meséből először az írott, azután a nyomtatott alak és mimikai jel egyidőben alakulnak ki.

Tanítványaim 56 tanítási nap után kivétel nélkül írtak és olvastak bármily magyar könyvből. Megrendelés történhetik utalványon, mely esetben portómentes a szállítás és levelező-lapon. Ára 1 kor. 40 fillér.

Nagy és nehezen teljesíthető kiadásaimból kifolyólag kérem kartársaim szíves pártolását.

Segesdbogát, u. posta Felsősegésd. (Somogym.)

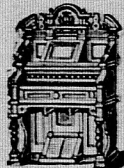
191 5-15 *Novák Gyula, tanító.*

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 11/B (Tisztviselőtelep.)

Pedális harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkal templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. **Bérmentes szállítás az utolsó vasuti állomásig.** Tanároknak s lelkeseknek különös szízelégkedmény. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve. 796

Részletes tanmenet

(kész tananyagbeosztás és órarend) a rom. kath. püspöki tanterv alapján az 1 és 2 tanítós iskola számára. Megrendelhető megjelenésig (július 1-ig) **4 korona** előfizetési, azután **5 korona** bolti áron. A tanmenet készítéséhez csinos **nyomtatványfüzet** a VI. osztály számára **2 korona**, a IV. osztály számára **1.80 korona**, a III. osztály számára **1.60 korona**, a II. osztály számára **1.40 korona**, az I. osztály számára **1 korona**, az **Államsegély-kérvény és mellékletei 2 korona**, a **Népművelési Egyletek Szervezése 1 korona** előleges beküldése mellett

Gyerkes Mihály igazg.-tanítónál Székelyudvarhely.

712

Elismert csak elsőrangú műremek a valódi

ZIMMERMANN-féle

HARMONIUMOK

házi, iskolai és templomi célokra.

Tanároknak részletfizetésre megegyezés szerint.

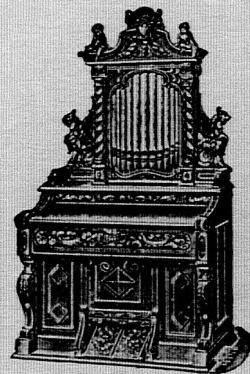
Nagyon ajánlatos különlegesség:

ZIMMERMANN-féle
iskolaharmoniumok
170, 190 és 220 K.

Képviselet Ausztria-Magyarország részére:

HÖRL NÁNDOR
POZSONY,
Ventur-utca 24.

Képes árjegyzék ingyen.

Különlegesség! 456 Különlegesség!

Valódi elsőrendű külföldi

□□□□ **Pianinót** □□□□

= középárakban szállít =

Pozsony, Ventur-utca Hörl Nándor 24.